

ΟΟ61 ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΜΕΝΟΥ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ ΤΑΧΕΙΑΣ ΜΕΤΕΓΧΕΙΡΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΡΡΩΣΗΣ (FAST TRACT) ΣΕ ΑΣΘΕΝΕΙΣ ΠΟΥ ΥΠΟΒΛΗΘΗΚΑΝ ΣΕ ΜΕΙΖΟΝΑ ΗΠΑΤΕΚΤΟΜΗ

Ντίνας Α.¹, Καρδάσης Δ.¹, Κωνσταντινόπουλος Ι.², Κυρίτση Μ.², Μανιάς Α.², Κόττος Π.², Βροχίδης Δ.¹

¹Κέντρο Χειρουργικής Ήπατος-Παγκρέατος-Χοληφόρων,

²Τμήμα Αναισθησιολογίας – Μονάδα Αυξημένης Φροντίδας

Euromedica Γενική Κλινική Θεσσαλονίκης

Σκοπός: Η μελέτη πραγματοποιήθηκε για να διαπιστωθεί η εφαρμοσιμότητα ενός πρωτοκόλλου ταχείας (fast tract) μετεγχειρητικής ανάρρωσης σε ασθενείς που υποβλήθηκαν σε μείζονα ηπατεκτομή.

Μέθοδοι: Αναδρομική ανάλυση πρόδρομα καταγεγραμμένων στοιχείων σε βάση δεδομένων αποτελεσμάτων (outcomes database) ενός κέντρου χειρουργικής ήπατος, παγκρέατος, χοληφόρων. Μελετήθηκαν 22 διαδοχικοί ασθενείς που υποβλήθηκαν σε μείζονα ηπατεκτομή (ηπατεκτομές ≥ 4 τμημάτων και αριστερές ημιηπατεκτομές) σε διάστημα 24 μηνών. Δεν συμπεριλήφθηκαν τα δεδομένα από λαπαροσκοπικές ηπατεκτομές. Συμπεριλήφθηκαν ασθενείς με ηπατικονοστίδοστομία. Το τροποποιημένο πρωτόκολλο ταχείας μετεγχειρητικής ανάρρωσης συνίσταται σε: α) τοποθέτηση θωρακικού επισκληριδίου καθετήρα για 4 ημέρες, β) μη τοποθέτηση παροχέτευσης σε ανατομικές ηπατεκτομές, γ) άμεση αποδιασωλήνωση, δ) έναρξη σίτισης την πρώτη μετεγχειρητική ημέρα, ε) κινητοποίηση την πρώτη μετεγχειρητική ημέρα, στ) συστηματική χορήγηση 4 g παρακεταμόλης, z) συστηματική χορήγηση 2 g μαγνησίου, θ) διατήρηση κεντρικής φλεβικής πίεσης ≤ 5 cm H₂O και ι) διατήρηση φυσιολογικής σακχαραριμίας (glucose clamping). Μελετήθηκαν: α) ο αριθμός μετεγχειρητικών θανάτων / επιπλοκών, β) ο αριθμός επανεισαγωγών, γ) ο χρόνος νοσηλείας, δ) ο συνολικός χρόνος νοσηλείας με τις επανεισαγωγές και ε) ο χρόνος ηειτουργικής αποκατάστασης. Ως μείζονες επιπλοκές χαρακτηρίζονται ο ηπατοκυτταρική ανεπάρκεια, η διαφυγή χολής, η αιμορραγία, το έμφραγμα μυοκαρδίου, το αγγειακό εγκεφαλικό επεισόδιο και η πνευμονική εμβολή. Ως ηειτουργική αποκατάσταση ορίζεται η πιλήρηση σίτισης, η πιλήρηση κινητοποίησης, η λήψη μόνο από στόματος αναθητικών και η ομαλοποίηση των βιοχημικών ηπατικών εξετάσεων. Επιπλέον καταγράφονται και αναλύθονται, η χρήση οποιειδών και υπακτικών.

Αποτελέσματα: Η θυντότητα στην άμεση (30 ημέρες) και απότερη (90 ημέρες) μετεγχειρητική περίοδο ήταν μηδενική. Το ποσοστό των μειζόνων επιπλοκών ήταν 9% ($n = 2$). Σε έναν ασθενή (4,5%) απαιτήθηκε επανεισαγωγή. Ο μέσος χρόνος νοσηλείας ήταν $6,59 \pm 1,2$ (συμπεριλαμβανομένων των επανεισαγωγών $6,73 \pm 1,4$) ημέρες. Ο μέσος χρόνος ηειτουργικής αποκατάστασης ήταν $5,36 \pm 0,9$ ημέρες.

Συμπεράσματα: Το τροποποιημένο πρωτόκολλο ταχείας (fast tract) μετεγχειρητικής ανάρρωσης σε ασθενείς που υποβλήθηκαν σε μείζονα ηπατεκτομή είναι εφαρμόσιμο και επαναλήψιμο.